

Józef Krukowski

RÓWNOUPRAWNIENIE ZWIĄZKÓW WYZNANIOWYCH W PAŃSTWACH EUROPEJSKICH

Streszczenie

Przedmiotem refleksji jest analiza napięć, jakie występują w polityce legislacyjnej współczesnych państw demokratycznych należących do Rady Europy w dziedzinie stosunków między państwem a związkami wyznaniowymi. Z jednej strony w ustawach konstytucyjnych jest tu proklamacja - charakterystycznej dla współczesnej epoki - zasady równouprawnienia związków wyznaniowych, mającej uzasadnienie aksjologiczne w uznaniu przyrodzonej godności osoby ludzkiej, będącej źródłem prawa człowieka do wolności religijnej nie tylko w wymiarze indywidualnym, ale również wspólnotowym i instytucjonalnym. Z drugiej zaś strony w stosowaniu tej zasady występują znaczne różnice w zależności od dwóch czynników, jakimi są: 1) poszanowanie historycznej więzi między religią i kulturą danego narodu; b) przesłanki ideologiczne, jakimi kierują się elity polityczne (partie polityczne). Ze względu na stopień wpływu tych czynników na politykę legislacyjną wśród współczesnych państw europejskich obok państw świeckich nadal istnieją państwa wyznaniowe. W szczególności Autor zwrócił uwagę na ewolucję w polityce władz Federacji Rosyjskiej, polegającą na przechodzeniu od państwa świeckiego (w Konstytucji) do państwa wyznaniowego (w praktyce), w którym uprzywilejowaną pozycję zajmuje Rosyjska Cerkiew Prawosławna.

EQUAL RIGHTS OF DENOMINATIONAL UNIONS IN EUROPEAN STATES

Summary

The author ponders upon the tension existing in the legislative policies of contemporary democratic states gathered in the Council of Europe in the area of the relationship between the state and denominational unions. On the one hand, modern constitutions proclaim - markedly for the present epoch - the principle of equal rights of denominational unions having axiological justification in the recognition of inherent human dignity, which is the source of human religious freedom, not only of an individual but also of a community and institutions. On the other, the application of this principle may vary depending on two factors, i.e. 1) the respect of a historical bond between religion and culture of a nation; b) ideology followed by political élite (parties). Given the degree of influence of these factors over contemporary national legislation, there are still theocratic states existing side by side with secular ones. In particular, the author attaches much attention to the evolution of the policy in the Russian Federation consisting in the transition from a secular state (as in the Constitution) to a theocratic state (in practice) with the leading role of the Russian Orthodox Church.

Равноправие религиозных объединений в Европейских государствах

Резюме

Предметом данной рефлексии является анализ спорных вопросов, которые имеют место в законодательной политике современных демократических государств, принадлежащих к Совету Европы, в области взаимоотношений между государством и религиозными объединениями. С одной стороны в законах Конституции есть

прокламация характерного для современной эпохи принципа равноправия религиозных объединений, который аксиологически основывается на признании естественного достоинства человеческой личности, являющейся источником права человека на религиозную свободу не только в индивидуальном порядке, но также общественном и институциональном. С другой стороны в применении этого принципа выступают значительные разногласия в зависимости от двух факторов, которыми являются: 1) уважение к исторической связи между религией и культурой данного народа; 2) идеологические предпосылки, которыми руководствуются политические элиты (политические партии). Учитывая степень влияния этих факторов на законодательную политику среди современных европейских государств помимо светских государств по-прежнему существуют государства с главенствующей религией. Автор уделит особое внимание эволюции в политике власти Российской Федерации, заключающейся в переходе от светского государства (в Конституции) к государству с главенствующей религией (на практике), в котором привилегированную позицию занимает Русская Православная Церковь.